

Sygn. akt. IV Ka 665/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Osińska (spr.)

Sędziowie SO Piotr Kupcewicz

SO Jan Kowalski

Protokolant st. sekr. sądowy Justyna Bobak

przy udziale Ewy Łączkowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013 roku

sprawy **T. W.**

oskarżonego z art. 177§1 k.k. w zw. z art. 178§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 28 marca 2013 roku sygn. akt XVI K 2088/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 665/13

UZASADNIENIE

T. W. oskarżony został o to, że:

w dniu 21 sierpnia 2011r. w miejscowości N.ul. (...)na wysokości posesji nr (...)kierując samochodem osobowym marki T. (...)o nr rejestracyjnym 98-C-(...), znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym trzema badaniami urządzeniem typu Alcosensor IV, mając o godz. 11:51-1,21 mg/l, 12:06-1,14 mg/l, 12:21 – 1,10 mg/ alkoholu w wydychanym powietrzu oraz dwoma badaniami urządzeniem typu Alcotest Drager 7110, mając o godz. 12:58 – 1,05 mg/l i o godz. 13:20 – 1,01 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i spowodował wypadek poprzez niezachowanie bezpiecznego odstępów od wymijanego samochodu osobowego m-ki O. (...)o nr rejestracyjnym (...), w skutek czego uderzył w ten pojazd uszkadzając go, a kierujący nim M. P.doznała urazu głowy oraz kręgosłupa szyjnego, co naruszyło czynności narządów jej ciała na okres powyżej dni siedmiu, przy czym T. W.zbiegł z miejsca zdarzenia

tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 28 marca 2013r. sygn. akt XVI K 2088/12:

1. oskarżonego T. W. uznał za winnego tego, że w dniu 21 sierpnia 2011r. w miejscowości N. ul. (...) na wysokości posesji nr (...) kierując samochodem osobowym marki T. (...) o nr rejestracyjnym 98-C- (...), będąc w stanie nietrzeźwości, mając o godz. 11:51-1,21 mg/l, 12:06 - 1,14 mg/l, 12:21 – 1,10 mg/ alkoholu w wydychanym powietrzu oraz o godz. 12:58 – 1,05 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz o godz. 13:20 – 1,01 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując pojazdem w stanie nietrzeźwości, nie zachował bezpiecznego odstępu od wymijanego samochodu osobowego marki O. (...) o nr rejestracyjnym (...) i uderzył w ten pojazd, powodując nieumyślnie wypadek, w skutek, czego kierujący pojazdem O. (...) M. P. doznała urazu głowy oraz kręgosłupa szyjnego, co naruszyło czynności narządów jej ciała na okres powyżej dni siedmiu, przy czym T. W. zbiegł z miejsca zdarzenia tj. przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 177 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 5 (pięciu) lat próby;

3. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

4. na podstawie art. 44 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat;

5. na podstawie art. 47 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w kwocie 1.000 (jednego tysiąca) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej;

6. kosztami procesu obciążył oskarżonego i wymierzył mu opłatę w kwocie 300 (trzystu) złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego (karta 207-208), który na podstawie art. 438 pkt. 2 k.p.k. zarzucił obrazę przepisów postępowania, mająca wpływ na treść wyroku tj. przepisów art. 7 k.p.k., art. 8 k.p.k., art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., art. 167 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k.

W uzasadnieniu apelacji obrońca oskarżonego wskazał w szczególności na:

- braki w postępowaniu dowodowym (brak jakiegokolwiek dokumentacji fotograficznej z miejsca zdarzenia, choć była ona wykonywana, brak pomiarów z miejsca zdarzenia, brak szczegółowych opisów uszkodzeń pojazdów i w konsekwencji brak rekonstrukcji przebiegu zdarzenia),
- oparcie ustaleń, co do przebiegu zdarzenia na zeznaniach świadków: A. C., która była nietrzeźwa oraz świadków M. P. i M. G., choć ich zeznania są chwiejne i nieprecyzyjne,
- sprzeczności w opiniach biegłych dotyczących skutków zdarzenia dla M. P..

W konkluzji apelacji obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna.

Przed przystąpieniem do analizy i oceny zarzutów zawartych w apelacji stwierdzić należy, iż prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależy od należytego wykonania przez sąd orzekający dwóch podstawowych obowiązków.

Pierwszy z nich dotyczy postępowania dowodowego i sprowadza się nie tylko do prawidłowego – zgodnego z przepisami postępowania karnego – przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez strony, ale również do przeprowadzenia z urzędu wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia

o winie oskarżonego, kwalifikacji prawnej zarzucanego mu czynu i kwestii ewentualnego wymiaru kary. Potrzeba przeprowadzenia takich dowodów zachodzi wtedy, gdy z przeprowadzonych na wniosek stron dowodów wynika, że okoliczności, o których mowa wyżej, nie zostały w sposób wystarczający wyjaśnione.

Drugi z tych obowiązków sprowadza się do prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a więc poza zasięgiem rozważań sądu nie mogą pozostać dowody istotne dla rozstrzygnięcia kwestii winy, oceny prawnej czynu oraz wymiaru kary. Ustalenia faktyczne poczynione w oparciu o tak dokonaną ocenę nie mogą wykazywać błędów tak faktycznych, jak i błędów logicznych.

W końcu, aby sąd II instancji mógł dokonać właściwej kontroli rozumowania sądu orzekającego, które doprowadziło ten sąd do określonych wniosków w zakresie sprawstwa oskarżonego, co do zarzucanego mu czynu, cały proces myślowy musi być przedstawiony w pisemnych motywach wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 424 k.p.k. uzasadnienie wyroku winno wskazywać logiczny proces, który doprowadził sąd do wniosku o winie bądź niewinności oskarżonego. Sąd winien wskazać w uzasadnieniu, jakie fakty uznaje za ustalone, na czym opiera poszczególne ustalenia faktyczne i dlaczego nie uznaje dowodów przeciwnych, a następnie, jakie wnioski wyprowadza z dokonanych ustaleń (art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.) oraz winno wyjaśniać podstawę prawną wyroku (art. 424 § 1 pkt. 2 k.p.k.).

Uzasadnienie wyroku ma, zatem dać wyczerpującą i logiczną odpowiedź na pytanie, dlaczego właśnie taki, a nie inny wyrok został wydany.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż słusznie podnosi obrońca oskarżonego w apelacji, że nie wszystkie z tych wymogów spełnił Sąd Rejonowy.

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy niezbędne jest:

1. prawidłowe ustalenie przebiegu kolizji;
2. prawidłowe ustalenie skutków tej kolizji dla zdrowia M. P..

Postępowanie toczące się w niniejszej sprawie jest trzecim postępowaniem wobec oskarżonego związanym z przedmiotowym zdarzeniem.

Przeciwko oskarżonemu toczyło się, bowiem także postępowanie o czyn z art. 178a § 1 k.k. polegający na tym, że w dniu 21 sierpnia 2011r. około godz. 11:20 w miejscowości N. gmina O. na ul. (...) kierował samochodem marki T. (...) będąc w stanie nietrzeźwości w sprawie XVI K 2385/11 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, zakończone wyrokiem z dnia 28 lutego 2012r. (karta 98).

To właśnie w tym postępowaniu dopuszczono (karta 93) i przeprowadzono (karta 97) dowód z opinii biegłego G. P. (karta 94-95) na okoliczność obrażeń ciała doznanych przez M. P. na skutek zaistniałej kolizji, choć dla rozstrzygnięcia w tej sprawie tj. sprawie XVI K 2385/11 był on zbędny. W opinii tej biegły wyraził pogląd, że obrażenia ciała pokrzywdzonej M. P. naruszyły czynności jej organizmu na okres powyżej 7 dni, a jednocześnie wskazał, że część zgłaszanych przez pokrzywdzoną dolegliwości bólowych związana jest z samoistnymi zmianami chorobowymi.

Na dowodzie tym oparł się Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie, wydając zaskarżony wyrok.

Przeciwko oskarżonemu toczyło się też postępowanie o czyn z art. 86 § 1 k.w. w sprawie XIV W 4111/11 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (karta 223-224).

Do tej sprawy uzyskano opinię biegłego A. L. (karta 240), który zaopiniował, iż obrażenia ciała doznane przez M. P. naruszyły czynności jej organizmu na okres poniżej 7 dni (karta 240).

Postępowanie w sprawie o czyn z art. 86 § 1 k.w. zostało umorzone na podstawie art. 5 § 1 pkt. 9 k.p.w. z uwagi na opisaną wyżej opinię biegłego G. P., wydaną w sprawie XVI K 2385/11 (karta 209).

Po umorzeniu postępowania w sprawie XIV W 4111/11 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy wszczęto postępowanie w obecnie rozpoznawanej sprawie o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i w sprawie tej dopuszczono dowód z opinii biegłego W. M. na okoliczność obrażeń, jakich doznała pasażerka samochodu O. (...) M. G. (karta 202). W wydanej opinii biegły W. M. zaopiniował, iż na skutek przedmiotowego zdarzenia drogowego doszło u M. G. do naruszenia nietykalności cielesnej z pozostawieniem nieznaczących, przemijających śladów na ciele, a także szczegółowo odniósł się do zgłaszanych przez M. G. po zdarzeniu dolegliwości bólowych kręgosłupa (karta 214-217).

W obecnym postępowaniu Sąd Rejonowy przesłuchał jedynie biegłego G. P. (karta 382), nie przesłuchał natomiast pozostałych biegłych, przede wszystkim biegłego A. L., choć opinie obu tych biegłych w zakresie skutków zdarzenia dla zdrowia pokrzywdzonej M. P. tj. długotrwałości naruszenia czynności narządów jej ciała różniły się i to zasadniczo.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że opinia biegłego (biegłych) tak jak i każdy inny dowód w sprawie podlega swobodnej ocenie organu procesowego. Przeciwna sytuacja, w której ranga opinii biegłego byłaby wyższa od innych dowodów albo, której przypisywano by wartość „naukowego werdyktu”, doprowadziłaby do wyłomu w sędziowskiej zasadzie swobodnej oceny dowodów i wprowadzenia przynajmniej elementów legalnej teorii dowodów (por. Dowód w procesie karnym – T.Tomaszewski str. 112).

Oczywistym jest, iż podstawą oceny dowodu z opinii biegłych przez sąd orzekający nie może być z natury rzeczy polemika stron – czy nawet sądu – z czysto fachowymi opiniami specjalistów, a jedynie analiza logiczna opinii – wynika to stąd, że zgodnie z art. 193 § 1 k.p.k. dowód z opinii biegłych zostaje dopuszczony wówczas, gdy wymagane są „wiadomości specjalne”, którymi nie dysponuje sąd.

Stąd też warunkiem dokonania oceny opinii biegłego jest zupełność (kompletność i dokładność) oraz komunikatywność (zrozumienie, jasność) tej opinii. Dowód z opinii biegłego oceniany być musi z zachowaniem następujących wskazań, tj. czy:

- biegły dysponuje wiadomościami specjalnymi do stwierdzenia okoliczności mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (argument z art. 193 § 1 k.p.k.),
- opinia biegłego jest logiczna, zgodna z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy (argument z art. 7 k.p.k.),
- opinia ta jest pełna i jasna (argument z art. 201 k.p.k. a contrario).

Powołany wyżej przepis art. 201 k.p.k. stanowi, iż „jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna albo, gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między opiniami w tej samej sprawie, można wezwać ponownie tych samych biegłych lub powołać innych”.

Stąd też dysponując dwiema sprzecznymi opiniami Sąd Rejonowy winien przesłuchać obu biegłych, a nie poprzestać na przesłuchaniu jednego z nich i dopiero po przesłuchaniu obu biegłych ocenić czy uzyskane opinie są wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy czy też konieczne jest uzyskanie opinii innych biegłych.

Nadto dokonując ustaleń faktycznych, co do obrażeń ciała M. P. Sąd Rejonowy pominął szereg istotnych okoliczności.

Jako pierwsza do szpitala została przewieziona bezpośrednio po zdarzeniu tj. o godz. 12:20 M. G., która została wypisana o godz. 13:30 (opinia – karta 214-217, karta informacyjna – karta 189).

M. P. została przewieziona do szpitala dopiero o godz. 13:41 po tym jak w domu zasłabła i wypisana o godz. 17:23 (karta informacyjna – karta 91). W czasie pobytu w szpitalu pokrzywdzona podała, że przebiegu zdarzenia nie pamięta oraz została poddana specjalistycznym badaniom: wykonano TK głowy i RTG kręgosłupa oraz przeprowadzono konsultację neurochirurgiczną (karta 91, 92).

W wyniku tych badań nie stwierdzono u pokrzywdzonej żadnych zmian pourazowych (karta 91).

W aktach sprawy brak dokumentacji z pogotowia ratunkowego dot. przewiezienia pokrzywdzonej do szpitala, która jest istotna zważywszy na to, że pokrzywdzona kwestionuje, by została zabrana do szpitala „z domu”, twierdzi natomiast, że została zabrana z miejsca zdarzenia (karta 342), nadto okoliczności poprzedzające wypadek, sam wypadek i czynności podjęte bezpośrednio po nim pokrzywdzona dokładnie relacjonuje (karta 342), co przeczy zapisowi w karcie informacyjnej (karta 91), iż zdarzenia nie pamięta.

Okoliczności te winny zostać dostrzeżone i wyjaśnione przez Sąd Rejonowy.

Nadto pokrzywdzona w toku wszystkich opisanych wyżej postępowań toczących się przeciwko oskarżonemu zgłaszała i zgłasza nadal szereg różnych dolegliwości, które łączy z przedmiotowym zdarzeniem (zob. m.in. – karta 108-110, zeznania pokrzywdzonej, przedkładana przez pokrzywdzoną dokumentacja medyczna).

W tej sytuacji niezbędnym było uzyskanie ze Szpitala (...) im. dr A. J. pełnej dokumentacji medycznej dotyczącej badań wykonanych pokrzywdzonej w dniu 21 sierpnia 2011r. wraz z zapisem badań TK głowy i RTG kręgosłupa oraz przeprowadzenie dowodu z kompleksowej opinii sądowo – lekarskiej Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w B. ((...) M. K. w T. C. M. w B.) na okoliczność:

- czy i jeżeli tak to, jakich obrażeń ciała doznała w wyniku przedmiotowego zdarzenia M. P.;
- jakie były skutki ewentualnych obrażeń doznanych przez pokrzywdzoną dla jej zdrowia, w szczególności czy i na jaki okres naruszyły prawidłowe funkcjonowanie narządów jej ciała.

Powyższe braki w materiale dowodowym skutkować musiały uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien przeprowadzić postępowanie w pełnym zakresie, z należytą starannością i dokładnością oraz uwzględnieniem powyższych wskazań, nie tracąc z pola widzenia pozostałych zarzutów zawartych w środku odwoławczym oraz w sposób prawidłowy sporządzić wyrok i jego uzasadnienie.